



TEKEL işçilerinin sendikacıları gerilerde bırakan olağanüstü mücadele gücü, 'derin uyku' halindeki emek cephesine "İşte işçi sınıfı ve sınıf gerçeği" dedirtmişti. Başlangıçta siyasi partilerin ve işçi konfederasyonlarının farkına varamadığı bu güç, gelişip geriye dönüşü olmayan bir yola girdiğinde 'sınıf adına' sahiplenme ivme kazandı ve olağanüstü bir dayanışma ortamı oluştu...

"İş güvencesi" talebi üzerinden başlayan TEKEL gerçeğinin özünde "insanca ve özgürce yaşam, eşitlik, adalet ve demokrasi" beklentisi vardı. Bu ilişki emekten yana olduğunu söyleyen siyasi partilere, sendikalara ve aydınlara kendisini sorgulama fırsatı yarattı; bu anlamda değişik -sendikal, örgütsel, akademik- ortamlarda yerinde tespitler yapıldı. Temel sorunlarla ilgili doğru tespitlere rağmen; söylenenlere/yazılanlara denk düşen çalışmalar yapılamadığından sınıf mücadelesi 'örgütsüzlük' engelini aşamadı...

Tabanın beklentilerini anlayamama/okuyamama, emeğin başat sorunlarını doğru analiz edememe ve bu sorunlara sahip çıkamama gibi eksiklikler örgütlenme zaaflarını sürdürdü ve "işçileri sendikal mücadeleye çekmek" gibi kulağa hoş gelen söylemler pratikte karşılığını bulamadı. Tabandan kopan sendikaların kabuğunu yırtıp yeniden güç ve itibar kazanmasını sağlayacak 'emeğin ortak alanları' bulunamadı... Emek cephesinden bakıldığında; taşları yerinden oynatabilecek 'dinamik güç', emeğin 'sağlıklı olabilme' yani 'insan olabilme' isteğinin 'önü kesilemez' kararlılığı içinde gizliydi. Teorik düzlemde toplumsal sorunla ilgili derin analizler yaparak soruna özel 'ayet' gibi bir 'dosyalar' hazırlamak ya da pragmatist/faydacı politikalarla seçim kazanıp durumu korumak yerine; uzun erimli, sabırlı ve kararlı bir mücadele ile tabanla bağlar kurup mücadeleyi yükseltirken değişimin önünü açmak...

Toplum olarak sağlıklı yaşama hakkına sahip değiliz, çalışma ortamı sağlığı daha da kötü... Önemli bir kesimin sorunlardan habersiz olduğunu veya anlamlı bir beklentisinin olmadığını; öne çıkarılan ücret, sosyal haklar, sosyal güvenlik, iş güvencesi, iş güvenliği vb gibi her türlü hak talebinin özünde ise "sağlıklı olma/olabilme" beklentisi olduğunu söyleyebiliriz...

Toplumsal sağlık düzeyinin geliştirilmesi; yaşamın göstergesi ve kişinin başarısının ölçüsü olan 'sağlıklı olma hali' sağlıklı düşünen bireylerin toplumsal sisteme katılımı anlamına geliyor. Bu anlamda, toplumsal örgütlenmeler sürekli güç kaybederken; emekten yana olan güçler 'sağlıklı emek' olgusuna sahip çıkarlarsa sağlıklı örgütlenebilirler. Sistemi değişime sadece sağlıklı örgütlenmeler zorlayabilir...

Teknik gibi görüntü veren "sağlıklı çalışma hali"; artı-değerden üretere ve çalışma ortamına fazla pay ayrılmasıyla sağlanabilir... Oysaki işveren cephesinin işçiler için öngördüğü/örgütlediği sağlık hizmeti kâr mantığı dışına çıkamaz! Ayakta kalabilsinler, üretimi devam ettirebilsinler ve aynı zamanda verimliliği arttırabilsinler diye "optimal düzeyde sağlıklı olma hali" üzerinden artı-değer sömürüsünü maksimize etmeye çalışan sermaye/devlet çalışanlar için sağlıksızlığı reva görüyor... Çünkü "sağlıklı çalışma hakkı" için yapılan her yatırım sermaye için ek bir maliyettir.

Artı-değer sömürüsünün örgütsüzlükle eş zamanlı yol alışı; sosyal güvencenin daha da azalması, çalışma sürelerinin daha da artması, karın tokluğuna çalışma, düşük ücret ... iş kazası, meslek hastalığı ve ölüm ise ve özetle tüm bunlar "emeğin sağlıksızlığı" anlamına geliyorsa; çözüm arayışları da örgütlenmenin yollarını bulmaktan geçiyor... Emek-sermaye çelişmesini deşifre edecek ve emeğin sağlıklı olmasını sağlayacak kolektif bir örgütlenme; siyasi örgütlenmenin ya da bir arada duruşun da sağlam temeli anlamına gelecektir. İşyerlerinde, işkollarında, havzalarda ya da bölgelerde her türden mücadeleciler örgütlenmelerle birlikte mücadeleciler bireyleri de "sağlıklı emek" ekseninde buluşturan yapılanmalar zorunlu ve kaçınılmaz hale gelmiştir.

Bir önceki sayıda sizlerle genelde tarım politikalarını, özelde mevsimsel tarım işçiliği ve sağlık sorunlarını paylaşmış; sermaye kârlılığı ve işçilerinin sağlık ve güvenlik sorunlarının birbirine rağmen daha da belirgin hale gelen paradoksal varlıklarını irdelemiştik. Bu sayımızda da tarımda kullanılan karsinojen, zehirli, enfekte veya alerjik maddelerden veya uygun olmayan ortamlardan kaynaklı hastalıklar, çeşitli aletlerin kullanımıyla yaşanan yaralanmalar, kazalar ile psikososyal sorunlar incelendi. Tarımda istihdam ve kadın emeği konularında tespitler yapıldı.

Örgütlenmesinin önünde engel bulunmamasına rağmen örgütlenemeyen başta mevsimlik tarım işçileri olmak üzere; merdiven altı, ev eksenli ya da taşeron tarafından kayıt dışı çalıştırılan tüm emekçiler kapitalist-emperyal sistem için cazibesini koruyor... Emeğin birlikteliğinden yana tutum alacak ve sağlıklı olması haline hizmet edecek, siyasi iktidarın kurgusunu bozacak, örgütlenmenin alt yapısını oluşturacak IV. İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kongresi, aynı zamanda sonraki kongrelerin de güç birikimini hazırlayarak, kalıcılaştıracak ve emeğin sınıfsal konumunu öne çıkaracak...

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kongresi siyasi iktidarın hegemonik gücüne karşı örgütlenme arayışları içerisinde diğer kongrelerden farkını hissettiriyor. 2 Aralık tarihini başlangıç olarak kabul eden ve bu tarihe kadar enerji biriktiren Kongre faaliyeti; işçi sağlığı ve güvenliğine yönelik emekten yana çaba sarfeden tüm örgüt, dernek, platform ve bireyleri bir araya getirmeyi ve Kongre sonrasında da bunların yerelliklerde ortaklaşa bir faaliyetle "emeğin sağlıklı çalışma hakkı" mücadelesini sürdürmeyi hedefliyor...